

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Torsdagen den 16 November 1820.

Euphrosin och Gubben med silfvervågskålen.

Berättelse af sällsam art.

Med lutadt hufvud, med bekymmerfull uppsyn förlorade sig *Euphrosin* utur en liten by, vid stranden af hafvet, som nära der intill rullade sina vågor. "Jag skall då aldrig vara lycklig," begynte han, när han ändligen uppvaknade utur sin stumma smärta. "Så har då hoppet, efter ett tiefsaldigt bedrägeri, för elfte gången bedragit mig? Detta lif är en kedja af ouppfyllda önskningar, en kedja utan en enda länk af fullkomlig tillfredsställelse! — I min första ålder, när tvång och inskränkthet undergräfvade min glädje, när ett mödosamt lärande och pinsamme lärare sammanprässade min lycka, då blickade jag med åtrå framför mig på ynglingsåren. Då är du fri, då skall du vara lycklig, hviskade hoppet i mitt lyssnande öra. De kommo, dessa efterlängtrade åren, och nu äflades jag af alla krafter att vara lycklig. Men var jag det? Årelystnad svallade i mitt bröst, och gjorde mitt hjerta oroligt. Jag törstade efter ryktbarhet, och endast droppvis fick jag njuta den; jag traktade efter glans, och min förmögenhet låg i stränga förmyndares händer. Om ändå denna plågsamma tid vore förbi! suckade jag, och började rigta min blick på mannaåldern.

Ännu en gång trädde hoppet till mig, och talte med en tjustull röst: Huru angenämt är det att äga skatter! Skatter förmå allt; huru lycklig skola de ej göra dig! Jag trodde bedragerskan, och såg framtiden i ett glänsande ljus. Den kom, och lade i mitt sköte mitt faderliga arf. Nu lemna- de jag mig åt alla nöjen rikedomens gifver; jag njöt och omnjöt, men — blef mätt. Vanan gjorde alla njutningar gamla. — Nu längtade jag efter verksamhet. Jag ville verka till mensklighetens, till mina bröders väl; endast deri ligger den sanna lyckan och nöjdheten med sig sjelf!"

"Jag inträdde på den bana, der jag kunde verka, och begynte med full kraft. Det lyckades. Jag verkade, men ej som jag ville. Lagarnas form, förmån, gammal sed förlamade min hand. Mitt förstånd såg missbruken, men kunde ej utplåna dem; mitt hjerta kände hvad som borde göras för mina medborgare, men allt hvad mig omgaf, förenade sig emot mina bästa afsigter. Jag ville göra ett hjettesteg till verdens båtнад, men så många törnen, så många klippor lågo i min väg, att deraf blef knappt ett dvärgfjät. Jag arbetade från morgon till afton, men hade föga belöning; ty jag arbetade ej hvad hjerta och förstånd mig bjödo, ej hvad jag ville."

"Här är ej lyckan, utropade jag, och skådade ännu en gång med trånande blick omkring mig, för att finna henne i nå-

gon vrå på jorden, denna lycka, som jag nu så länge fåfängt sökte. Då närmade sig åter hoppet i sin mest intagande skepnad, och talte till mitt hjerta med vänliga ord: Se, sade det, ålderdomens Vise satte sina Gudars lycka i ett evigt lugn; endast deri består hon. Sök en landlig stillhet, sök lugnet, och du skall blifva lycklig."

"Jag lydde den smickrande gudinnan, öfvergaf stora världen, öfvergaf mina göromål, och flydde till en ensam landtård. Ja, här var jag lyckligare än förut. Ostördhet, befrielse från tvång och världens hvimmel gäfvö mig en inre frid; faltens odling och skördarnas alltid återkommande förhoppning gjorde mig nöje. Men tomhet, tomhet uppstod ofta i mitt hjerta; min lyckas delning med ett annat väsende feltes mig och förminskade mina små njutningar. En maka, som älskar dig, som du tillber, behöfver du för att fullkomna din lycka, tänkte jag, och valde Lyda, — Lyda, för hvilken mitt hjerta redan länge klappat. Hon är skön, min Lyda, hon har förstånd och hjerta, men himmeln vet, om jag är lycklig. Min Lyda motsäger, och gör mig derigenom tusende bittra ögonblick; hon ser sig gerna tillbedd af männer äfven utom mig, och den sköna Medon!... Nej, jag kan ej se det! Just nu har jag aflägsnat mig, full af rättvis vrede. Nu, då jag trodde mig äga allt hvad som omfattades af mina önsknigar, nu är jag olyckligare än någonsin!" —

Så klagade Euphrosin, och hade imelertid förlorat sig djupt in i en skog, som utsträckte sig längs efter stranden. Han vred sina händer full af innerlig sorg, och upplyftade sina ögon, då han hastigt blef varse en gubbe stående framför sig, som tycktes redan någon stund hafva betraktat honom. Denne gubbe bar i sin bildning, sitt utseende och sin klädnad allt hvad som kunde väcka vördnad och en helig rysning. Hans ansigte och hans hår voro snöhvita, hans öga allvarsamt, men vänligt. Hans klädnad flöt i vågor ner på de blot-

tade fötterna, och i handen bar han en silfvervågskål. Euphrosin förvånades vid den vördnadsbjudande gamles anblick, han förmådde ej att närma, ej att aflägsna sig, ej att tala. Så bestört var han deröfver, att ett menskligt väsende hade hört hans ensliga klagan.

Ändtligen begynte gubben: Du synes mig plågas af något, som ofta förföljer de dödlige: ångest och sorg. Om du ej misslyder min nyfikenhet, så ville jag be dig att berättat mig orsaken. Jag känner människorna och deras lidande; torde hända, att jag kan trösta dig, eller kanske meddelandet lättar din börda.

Gubbens ord väckte förtroende, och den lidande öppnar så gerna sitt hjerta.

"Du har läst ganska riktigt i mitt ansigte," svarade Euphrosin. "Sorgen målar sig deri; och hvar skulle denna bo, om ej hos mig? Se, vördnadsvärde gubbe, jag har från min barndom sökt lyckan, från min barndom med liflig åtrå sträfvat derefter, och ännu har hon i ingen lifvets belägenhet blifvit min lott. Från en tidpunkt till en annan har jag å nys hoppats, men alltid har hon slingrat sig ur mina händer. Ack! och nu, sedan jag gjort allt, hvad som var mig möjligt till beredande af min lycka, nu är jag dubbelt olycklig!"

Medlidsamt och välvilligt blickade gubben på den klagande. Berätta mig, sade han efter en stund, något närmare dina öden; säg mig rätt öppenlystigt huru du sökte lyckan, och hvad som alltid hindrade dig att finna henne.

Euphrosin berättade hvad vi redan hört af honom; han utvecklade alla händelser ännu omständligare, och hade i gubben en uppmärksam åhörare. Ty det är ett vishetens kännetecken att den åt allt, hvaråt hon ägnar sig, förunnar en fullkomlig uppmärksamhet, om det än skulle innebålla något ovist.

När Euphrosin hade slutat, stod gubben en stund tankfull, och sade sedan: Jag ser af din lefnadshistoria, att du har lärt många konster och vetenskaper; hade väl

”dessa några regler, hvilka man måste använda, om man ville utöfva dem?”

”Ja, vördnadsvärde gubbe, regler hade de alla, ifrån språken ända till den finaste metaphysik; och man måste rätta sig derefter, om man ville uppnå någon färdighet.”

Männe väl färdigheten i att vara lycklig, fortfar gubben, också är en konst, och männe äfven denna har sina regler?

”Jag tror det, men de måste vara ganska svåra; ty jag har aldrig kunnat finna dem.”

Kanske finne vi dem tillsammans, ty tvenne människors förstånd förmår alltid mer. Men svara mig på alla mina frågor riktigt af hjertat! — Af dina heliga böcker vet du, att det kort efter jordens sista ombildning fanns ett paradiset; påminner du dig ännu hvar det låg?

”Det låg i trakten af Armenien vid Euphrat och Tiger.”

Männe det väl ännu ligger der?

”Säkert icke! Syndafloden har bortsköljt dess sista spår, och de resande söka nu fåfångt det ringaste kännetecken deraf.”

Männe det väl ännu finnes ett Eden på någon annan ort i denna världen?

”Derom har man aldrig hört talas; det måste således ej finnas något.”

Emedan då ej mera finnes något Eden på vår jord, skulle väl också ingen fullkomlig lycksalighet derpå finnas?

”Ty värr, ty värr! den gifves ej mer!”

Låt oss således af denna anmärkning draga den första regeln för vår konst, neml. att så, som vi på vår jord ej böra söka något Eden, böra vi ej heller söka en fullkomlig lycksalighet der. Detta skall gifva oss förnöjsamhet, eller hvad menar du?

”Ja, vise man; men ett paradiset har jag ej heller begärt, utan endast så mycken lycksalighet, som jag med rätta borde kunna vänta; och ändå...”

(Forts. e. a. g.)

Fragmenter af Musikaliska esterrättelser från Paris för år 1819, af Sievers.

Viol-Spelare och kännare i alla fem världens delar, fröjdens och glädjens! Högsta vinsten har tillfallit er! Sönderbryten edert gods och ägo — det vill säga edra Amati, Stradivarier och Cremonesare m. fl., ty Marine-Artillerie-Officeren Chanot, har upfunnit Violiner, hvilka i afseende på tonen skola förhålla sig till dessa instrumenter som nickhakår till 48-pundare. Huru det i öfrigt förhåller sig med denna uppfinning, är mig alldeles obekant; men Boyeldieu, Berton, Cherubini, Kreuzer med flera andra af Herrarne i Musik-Conservatorium, som hafva förklarar, att Hr Chanots instrumenter öfverträffa alla forut kända Violiner, lära troligen deröfver kunna gifva närmare upplysning.

Hvad jag med visshet kan säga, är, att Hr Chanot åtminstone i Quantitéten söker att öfverträffa sina föregångare, ty han har redan etablerat ett stort magasin af Violiner, Alt-Violer, Violonceller och Contrabasar. Att Hr Chanot ej blott förstår att förfärdiga nya instrumenter, utan äfven att uppfinna vägar till deras afsättning, derom må följande tjena till bevis: — Som bekant är, har Konungen i dessa dagar*) besökt Museum, och tagit i ögonsigte de exponerade industrie- och konstalsterna. Då Konungen inträdde i Salen, der Musikaliska instrumenter äro uppställda, visade Ministern för Inrikes Ärenderna de af Hr Chanot förfärdigade Violiner under yttrande, att Professorerne vid Kgl. Academién förklarar dem vara bättre än alla gamla berömda Violiner. Konungen önskar att få höra ett af dessa instrumenter. Men hvem skall försöka det? Gref-

*) Hr Sievers bref, infördt i *Allgemeine Musikalische Zeitung*, år skrifvet i Augusti 1819.

ve Decazes är icke känd att vara Musikalisk; också skulle väl Portfeuillen komma i någon collision med Viol-stråken. Dock Hr Alexander Boucher synes på afstånd; man kan här i ordets egentliga bemärkelse säga: *Han kom liksom han varit kallad.* Grefve Decazes vinkar, och Hr Boucher skyndar fram, fattar en Amati-Chanot, och spelar: *Vive Henri quatre*, och sedan *Où peut on être mieux qu'au sein de sa famille.* Om nu Hr Chanots Violer ej komma i modet, så är det ej Ministerns, ej Hr Bouchers och ännu mindre Fabrikantens fel. Men ej heller jag vill förtjena den förebråelsen att hatva uraktlåtit att göra Hr Chanots instrumenter kända; hvarföre jag här antecknar upplinnarens adresse: *Rue St. Honoré N:o 216, passage des Mores.* I annoncen härom säges, att Quartetten (det vill säga 2:ne Violiner, Alt och Bas) säljes för 1600 Francs, då deremot en Quatuor gamla berömda Italienska Violiner oftast kosta 10,000 Francs och deröfver.

Alonzo, Konung i Portugal.

Alonzo den Fjerde, med binamnet den Tappre, uppsteg på Portugisiska thronen i blomman af sin ålder. Jagtens nöjen fängslade hela hans verksamhet. Hans gunstlingar underhöllo denna böjelse, och förlodde honom att allt mera öfverlemna sig deråt. Han bortslöste sin tid i Cintras skogar, och statsärenderna blefvo vanvårdade eller förvaltade af folk, som gjorde allt för att bibehålla sin Konung i okunighet och översamhet. En dag, när hans närvaro var alldeles nödvändig i Lissabon, kom han med en ung jägares yrsel upp i Statsrådet, och berättade de församlade ledamöterna i en förtroligt lustig ton händelserna under en hel månad, tillbragt med jagt och fiske. Sedan han slutat, upp-

stod en af de förste bland Stats-Råderne. "Hof och läger," sade han, "äro passande vistelse-orter för Konungar, ej skogar och ödemarker. Till och med privata personers angelägenheter lida dervid, om de anse sina nöjen af mera vigt än sina göromål. Men när begäret att förlusta sig intager en Konungs hjerta: så drager han en hel nation med sig i förderfvet. Vi äro här församlade till andra ändamål än att åhöra hjeltebragderna på en jagt; hjeltebragder, som endast intressera jägare-drängar. Vill Ers Maj:t afhjelpa sitt folks bördor och besvär, så skall Ers Maj:t finna lydiga undersåtare; i annat fall" ... Uppbragt sprang Konungen från sin stolt: — "I annat fall? hvad då?" — "I annat fall," fortfor talaren i en fast och säker ton, "skola de välja sig en annan bättre Konung." —

Alonzo aflägsnade sig i högsta vrede. Men efter några ögonblicks allvarlig öfverläggning återkom han sansad och lugn.

"Jag inser," sade han, "sanningen af hvad ni sagt mig. Den som ej utöfvar en Konungs pligter, kan ej länge hafva trogna undersåtare. I från i dag varen försäkrade, att J ej mera skolen hafva att göra med Alonzo-jägaren, utan med Alonzo Konungen i Portugal.

Anekdot.

En förnäm Italianare öfverhopade Tasse i stort sällskap med ohöfligheter, men den sednare teg till all hans plumpa qvickhet. "Om det vore jag," sade någon af de närvarande helt högt, "jag skulle snart vänja honom af med en sådan dumdristighet. Man måste verkligen vara en narr för att tiga till sådant." — "Tvertom, min herre," svarade Tasso, "det är just narrarne, som ej kunna tiga."

N:o 93 utgifves nästa Måndag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS, 1820.